843 ـ پەرشتىلەر

سۇئال

پەرشتىلەرنىڭ ۋەزىپىسى ، ئالاھىدىلىكى ، شەكلى ۋە كۈچ ـ قۇۋۋىتى ھەققىدە نىملەرگە ئىشىنىسىز ؟

تەپسىلى جاۋاپ

مەدھىيە ئاللاھقا بولسۇن .

پەرشتىلەر ھەققىدە ئىشىنىش – ئىيماننىڭ ئالتە تۈۋرىكىنىڭ بىرى ، ياكى ئۇنىڭسىز ئىيمان ئىمەس . كىمكى ئۇلارنىڭ قايىسى بىرىگە ئىشەنمەيدىكەن ، ئۇ مۇئمىن ئەمەس ، ئۇلار : ئاللاھ ھەققىدە ، ئۇنىڭ پەرشتىلىرى ، كىتاپلىرى ، ئەلچىلىرى ، كىيىنكى كۈن ھەمدە تەقدىر ھەققىدە ، ئۇنىڭ ياخشىسى ۋە يامىنى ھەر ئىككىلىسىنىڭ ئاللاھتىن بولىدىغانلىقى ھەققىدە ئىشىنىش ؛

پەرشتىلەر بولسا بىزنىڭ ئەقلىمىز يەتمەيدىغان كۆرۈنمەس(غەيىپ) دۇنيانىڭ بىرى . ئاللاھ بىزگە ئۇلار ھەققىدە ئۆز كىتابىدا ۋە ئەلچىسى مۇھەممەدنىڭ(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) تىلى بىلەن نۇرغۇن خەۋەرلەرنى بەردى . تۆۋەندە پەرشتىلەر ھەققىدە كەلگەن ئىشەنچلىك ، توغرا خەۋەرلەرنى بايان قىلىپ ئۆتىمىز ، ئى سۇئال سورىغۇچى قىز! ، ئۈمىدكى ، سىز بۇ ئارقىلىق ياراتقۇچى ئاللاھنىڭ كاتتىلىقىنى ۋە پەرشتىلەر ھەققىدە خەۋەرلەرنى ئىلىپ كەلگەن بۇ دىنىنىڭ كاتتىلىقىنى تونۇپ يەتكەيسىز :

ئۇلار نىمىدىن يارىتىلغان ؟

ئائىشە ئانىمىز دىگەندەك ئۇلار نۇردىن يارىتىلغان ، ئۇ دىدىكى ، پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : پەرشتىلەر نۇردىن يارىتىلغان ، جىنلار ئوتنىڭ يالقۇنىدىن يارىتىلغان ، ئادەم سىلەرگە بايان قىلىپ بەرگەن نەرسىدىن يارىتىلغان . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 2996]

قاچان يارىتىلغان ؟

بىز ئۇلارنىڭ قاچان يارىتىلغانلىقىنى كونكرىت بىلمەيمىز ، چۈنكى ئۇ ھەقتە بايان يوق . بىراق ئۇلارنىڭ ئىنسانلاردىن بۇرۇن يارىتىلغانلىقى ئىنىق ، چۈنكى قۇرئان دەيدۇ : « ظأ ز ۋاقتعدا صةرؤةردعضارعث صةرعشتعلةرضة:مةن يةر يىزعدة خةلعصة (يةنع ظورزنباسار) يارعتعمةن دئدع. » [بەقەرە(ئىنەك) : 30]

ئاللاھنىڭ ئۇلارغا ئىنسان ياراتماقچى ئىكەنلىكىنى ئىيتىشى ئۇلارنىڭ ئاللابۇرۇن مەۋجۇتلىقىنى كۆرسىتىدۇ .

يارىتىلىشتىكى چوڭلۇق :

ئاللاھ دوزاخ پەرشتىلىرى ھەققىدە مۇنداق دەيدۇ : ظع مأمعنلةر! ظأزةثلارنع ۋة بالا ـ حاقاثلارنع ظعنسان ۋة تاشلار يئقعلغذ بولعدعغان، رةھعم قعلمايدعغان قاتتعق قول صةرعشتعلةر مذظةككةل بولغان دوزاختعن ساقلاثلار، ظذ صةرعشتعلةر

اللةنعث بذيرزقعدعن حعقمايدذ، نئمعضة بذيرزلسا شذنع ظعجرا قعلعدذ. [تەھرىيم (ھارام قىلىش): 6]

پەرىشتىلەرنىڭ ئىچىدە ئەڭ چوڭى جەبرائىل (ئۇنىڭغا ئامانلىق بولسۇن) بولۇپ ، ئۇ تۆۋەندىكى نەقىللەردە تەسۋىرلەنگەن :

ئابدۇللاھ بىن مەسئۇدتىن نەقىل قىلىنىدىكى : پەيغەمبەر ((ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) جەبرائىلنى ئۆز قىياپىتىدە كۆرگەن بولۇپ ، ئۇنىڭ 600 قانىتى بار ئىكەن ، ھەربىر قانىتى ئۇپۇقنى توسۇۋالغان ، ھەمدە ئۇنىڭ قاناتلىرىدىن ئۈنچە–مارجان ، ياقۇتلار تۆكۈلۈپ تۇرغانىكەن. ئاللاھ ئۇلارنى ئىمدىگەن بىلىدۇ –ھە! » [ئۇنى ئىمام ئەھمەد مەسنەد تە نەقىل قىلغان ، ئىبنۇ كەسىير بىدايە دە ئۇنىڭ ئىسنادى ياخشى دىگەن ، 147]

ئاللاھ ئەلچىسى جەبرائىلنى تەسۋىرلەپ مۇنداق دىگەن : مەن جەبرائىلنىڭ كۆكتىن چۈشىۋاتقانلىقىنى ، ئۇنىڭ يارىتىلىشتىكى چوڭلۇقى كۆك بىلەن زىمىن ئارىسىنى ئىتتىۋالغانلىقىنى كۆردۈم . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 177]

ئەڭ چوڭ پەرىشتىلەرنىڭ ئىچىدە ئاللاھنىڭ تەختى(ئەرشى) نى كۆتۈرگۈچىلەرمۇ بار ، ئۇلار تۆۋەندىكى نەقىلدە تەسۋىرلەنگەن :

جابىر بىن ئابدۇللاھتىن نەقىل قىلىنىدىكى ، پەيغەمبەر(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن)مۇنداق دىگەن : ماڭا ئاللاھنىڭ تەختىنى كۆتۈرگۈچى پەرىشتىلەرنىڭ بىرى ھەققىدە ئېغىز ئىچىشىمغا ئىجازەت بىرىلدى . ئۇنىڭ قۇلاق يۇمشىقى بىلەن مۈرىسىنىڭ ئارلىقى 700 يىللىق مۇساپىگە توغرا كىلىدىكەن . [سۈنەنى ئەبۇ داۋۇت ، سۈننەت بۆلۈمى ، جەھەممىيە بابى]

ئۇلارنىڭ قاناتلىرى بار :

ئاللاھ دەيدۇ : جعمع ھةمدذسانا ظاسمانلارنع ۋة زئمعننع ظأزنةكسعز ياراتقذحع، صةرعشتعلةرنع ظعككع قاناتلعق، ظىح قاناتلعق، تأت قاناتلعق ظةلحعلةر قعلغذحع اللةغا خاستذر! اللة يارعتعشتا خالعغعنعنع زعيادة قعلعدذ، اللة ھةقعقةتةن ھةر نةرسعضة قادعردذر. [فاتىر(ياراتقۇچى) : 1]

ئۇلارنىڭ گۈزەللىگى :

ئاللاھ جەبرائىلنى سۈپەتلەپ مۇنداق دىگەن : ئۇنىڭغا كۈچلۈك پەرىشتە تەلىم بەردى . ئۇنىڭ ھۆسىن–جامالى چىرايلىق بولۇپ يۇقۇرى(ئۇپۇقتا) تۇردى .

[نەجىم(يۇلتۇز) : 5–6]

پەرىشتىلەرنىڭ چىرايلىقلىقى كىشىلەرنىڭ كاللىسىغا چىڭ ئورناپ كەتكەچكە ، ئۇلار ھەمىشە چىرايلىق ئادەمنى پەرىشتىگە ئوخشىتىدۇ . خۇددى ئايالالارنىڭ يۇسۇف پەيغەمبەر ھەققىدە دىگىنىدەك : «ظذلار يىسىفنع كأرىص ھاث ـ تاث بولذص قئلعشتع ۋة ظأزلعرعنعث قوللعرعنع كئسعۋئلعشتع.ظذلار: (بذنداق حعرايلعق ظعنسانننع ياراتقان)الله صاكتذر،بذ ظادةمزات ظةمةس،صةقةت بعر ظئسعل صةرعشتعدذر دئيعشتع .»

[يۇسۇف: 31]

پەرىشتىلەرنىڭ تەق–تۇرقى ۋە چوڭ–كىچىكلىكتە پەرىقلىق بولۇشى :

پەرىشتىلەرنىڭ تەق–تۇرقى ۋە چوڭ–كىچىكلىكى بىرخىل بولماستىن ، بەلكى ئۇلار پەزىلەت جەھەتتە ھەرخىل بولغىنىدەك ھەرخىلدۇر . ۋە شۇنىڭدەك ئۇلارنىڭ ئەڭ پەزىلەتلىكى بەدر جىڭىگە قاتناشقانلار . مۇئاز بىن رىفائە بىن رافىئى زۇرقىي دادىسىدىن نەقىل قىلىدىكى ، ئۇنىڭ دادىسى بەدر جىڭىگە قاتناشقان بولۇپ ، ئۇ مۇنداق دىگەن : " جەبرائىل

پەيغەمبەرنىڭ(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) قېشىغا كىلىپ مۇنداق دىدى : سىلەر ئىچىڭلاردىن بەدر جېڭىگە قاتناشقانلارغا قانداق باھا بىرسىلەر ؟ ئۇ : ئەڭ پەزىلەتلىك مۇسۇلمانلارقاتارىدىن ياكى شۇنىڭغا ئوخشايدىغان بىر سۆزنى قىلدى . ئۇ : پەرىشتىلەر ئىچىدىن بەدر جېڭىگە قاتناشقانلارمۇ ھەم شۇنداق . دىدى . [بۇخاري نەقىل قىلغان ، 3992]

ئۇلار يىمەيدۇ ۋە ئىچمەيدۇ :

ئاللاھنىڭ دوستى ئىبراھىم بىلەن ئۇنى يوقلاشقا كەلگەن پەرىشتە مىھمانلىرى ئوتتۇرسىدىكى دىئالوگ بۇنىڭغا دەلىل بولىدۇ ، ئاللاھ دەيدۇ : « شذنعث بعلةن ظذ ظاستا ظاظعلعسعضة حعقعص (صعشذزلغان) بعر سئمعز موزاينع ظئلعص كعرعص ظذلارنعث ظالدعغا قويذص: يعمةمسعلةر دئدع[26–27] . (ظذلارنعث تاماق يئمعضةنلعكعنع كأرىص) دعلعدا ظذلاردعن قورقتع، ظذلار: قورقمعغعن (بعز صةرؤةردعضارعثنعث ظةلحعلعرعمعز) دئدع، ظذلار ظعبراهعمغا بعلعملعك بعر ظوغذل بعلةن خذش خةؤةر بةردع .» [زارىيات(سورىغۇچى شاماللار) : 26–28]

يەبىر ئايەتتە : « ظذلارنعث (يةنع صةرعشتعلةرنعث)ظذنعثغا قول ظذزاتمايؤاتقانلعقعنع كأرىص،ظذلارنع خوش كأرمعدع،ظذلاردعن قورقذنح هئس قعلدع،ظذلار: قورقمعغعن(بعز رةببعثنعث صةرعشتعلعرع،تاماق يئمةيمعز)،بعز هةقعقةتةن لذتنعث قةؤمعنع(هالاك قعلعش ظىحىن) ظةؤةتعلدذق دئدع . » [ھۇد : 70]

ئۇلار ئاللاھقا ئىبادەت قىلىش ۋە ئۇنى ئەسلەشتىن زىرىكمەيدۇ ، چارچىمايدۇ ؛

ئاللاھ دەيدۇ : ظذلار كئحة – كىندىز تةسبعه ظئيتعدذ، بوشاشمايدذ . [ئەنبىيا (پەيغەمبەرلەر) : 20]

صةرؤةردعضارعثنعث دةرضاهعدعكعلةر (يةنع صةرعشتعلةر) كئحةـ كىندىز اللةغا تةسبعه ظئيتعص تذرعدذ، ظذلار مالال بولذص قالمايدذ . [فۇسسىلەت: 38]

ئۇلارنىڭ سانى :

پەرىشتىلەر ناھايىتى كۆپ بولۇپ ، ئۇلارنىڭ سانىنى ئاللاھتىن باشقا ھىچكىم بىلمەيدۇ . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) يەتتىنچى ئاسماندىكى بەيتۇلمەئمۇرنى تەسۋىرلەپ مۇنداق دىگەن : ئاندىن مەن بەيتۇلمەئمۇرغا ئىلىپ چىقىلدىم . ھەر كۈنى ئۇنى 70 مىڭ پەرىشتە زىيارەت قىلىدۇ ، ئۇلار چىقىپ كەتسە ئۇنىڭغا قايتىپ كەلمەيدۇ ، ئاندىن باشقا بىر گۇرۇپپا (پەرىشتىلەر) كىلىدۇ . [بۇخاري نەقىل قىلغان ، 3207]

ئابدۇللاھتىن نەقىل قىلىنىدىكى ، ئاللاھ ئەلچىسى (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : ئۇ كۈندە دوزاخ 70 مىڭ ئارغامچا بىلەن سۆرەپ ئەكىلىنىدۇ ، ھەر بىر ئارغامچىنىڭ قېشىدا ئۇنى تارتىدىغان 70مىڭ پەرىشتە بار . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 2842]

ئۇلارنىڭ ئىسىملىرى :

پەرىشتىلەرنىڭ ئىسىملىرى بار ، لىكىن بىز ئۇلارنىڭ پەقەت ئازغىنىسىنىڭ ئىسمىنى بىلىمىز . قۇرئان ۋە ھەدىس تېكىستلىرىدە ئىسمى تىلغا ئىلىنغانلىرىغا تەپسىلي ئىشىنىش كىرەك ، ئۇنداق بولمىسا پەرىشتىلەرگە ئومۇمى ئىشىنىش دائىرىسىدە ئىشىنىش كىرەك ؛ بىز بىلىدىغان پەرىشتىلەرنىڭ ئىسىملىرىدىن :

1–،2– جەبرائىل ۋە مىكائىل :

. ظئيتقعنكع،جعبرعظعلغا دشمةن بولغان ظادةم(الله غا دشمةندذر),حبنكع ظذ(يةنع جعبرعظعل)الله نعث ظةمرع بعلةن ظأزعدعن ظعلضعرعكعنع(يةنع ساماؤع كعتابلارنع) تةستعق قعلغذحع، توغرا يول كأرسةتكىحع،مأمعنلةرضة بعشارةت بةرضىحع قذرظاننع سئنعث قةلبعثضة نازعل قعلدع كعمكع الله نع،الله نعث صةرعشتعلعرعنع،صةيغةمبةرلعرعنع ،جعبرعظعلنع،معكاظعلنع دشمةن تذتعدعكةن(الله نع دشمةن تذتقان بولعدذ)،شىبهعسعزكع الله كاصعرلارنع دشمةن تذتعدذ

[بەقەرە(ئىنەك) : 97–98]

3–ئىسرافىل :

ئەبۇ سەلەمە بىن ئابدۇرراھمان بىن ئەۋف نەقىل قىلىپ مۇنداق دېگەن : " مەن مۇئمىنلەرنىڭ ئانىسى ئائىشەدىن ئاللاھنىڭ پەيغەمبىرى (ئاللاھنىڭ ئەرپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) كېچىدە نامازغا تۇرغاندا نامىزىنى نىمە بىلەن باشلايدىغانلىقىنى سورىدىم . ئۇ : " ئۇ كېچىدە نامازغا تۇرغاندا نامىزىنى مۇنۇ سۆزلەر بىلەن باشلايتتى : ئى ئاللاھ ، جەبرائىل ، مىكائىل ۋە ئىسرافىلنىڭ پەرۋەردىگارى ، ئاسمان ۋە زېمىننىڭ ياراتقۇچىسى ، كۆرۈنىدىغان ۋە كۆرۈنمەس نەرسىلەرنى بىلگۈچى ، بەندىلىرىڭ ئىختىلاپ قىلىشقان نەرسىلەرگە ھۆكۈم چىقىرىسەن . ئىختىلاپ قىلىنغان نەرسىلەر ھەققىدە مېنى توغرىغا يېتەكلىگىن . سەن خالىغان كىشىنى توغرىغا يېتەكلەيسەن . " دېدى . [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 270]

4– مالىك :

ئۇ بولسا دوزاخ قاراۋۇلى . ئاللاھ مۇنداق دېگەن : ھەممە ئۇلار : "ئى مالىك ، پەرۋەردىگارىڭ بىزگە ئۆلۈمنى ھۆكۈم قىلسۇن ." دەپ توۋلايدۇ . [زۇخرۇف (ئالتۇن بېزەكلەر) : 77]

5–، 6– مۇنكەر ۋە نەكىر :

ئەبۇ ھۇرەيرىدىن نەقىل قىلىندىكى ، ئاللاھ ئەلچىسى مۇنداق دېگەن : مېيىت دەپنە قىلىنغاندا ياكى سىلەرنىڭ بىرىڭلار دەپنە قىلىنغاندا ، ئۇنىڭ قېشىغا كۆك–قارا ئىككى پەرىشتە كېلىدۇ . ئۇلارنىڭ بىرى مۇنكەر ، يەنە بىرى نەكىر دېيىلىدۇ . ئۇلار ئۇنىڭدىن : " سەن بۇ كىشى ھەققىدە نىمە دەيتتىڭ ؟ " دەيدۇ . ئۇ نىمىگە كۆنگەن بولسا شۇنى دەيدۇ : " ئۇ بولسا ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى ، گۇۋاھلىق بېرىمەنكى ، بىر ئاللاھتىن باشقا ئىلاھ يوق ، مۇھەممەد ئاللاھنىڭ بەندىسى ۋە ئەلچىسى . " ئۇلار : " بىز سېنىڭ مۇشۇنداق دەيدىغىنىڭنى بىلەتتۇق ." دەيدۇ . ئاندىن ئۇنىڭ قەبرىسى يەتمىشكە يەتمىش گەز كېڭەيتىلىپ بېرىلىدۇ . ئاندىن ئۇنىڭغا قەبرىسى يورۇتۇلۇپ بېرىلىدۇ . ئاندىن ئۇلار ئۇنىڭغا : " ئۇخلىغىن! " دەيدۇ . ئۇ : " ئائىلەمگە قايتىپ ئۇلارغا دەيمەن ." دەيدۇ . ئۇلار ئۇنىڭغا : " سەن خۇددى يىگىدىن تويى بولغان يىگىتنىڭ ئۇخلىغىنىغا ئوخشاش ئاللاھ ئۇنى شۇ ياتقۇسىدىن قوپۇرغىچە ئۆزىنىڭ ئەڭ ياخشى كۆرىدىغان ئادىمىدىن باشقا بىرى ئويغاتمايدىغان ئۇيقىدا ئۇخلىغىن . " دەيدۇ . ئەگەر ئۇ مۇناپىق بولسا : " كىشىلەرنىڭ دېگىنىنى ئاڭلىدىم–دە مەنمۇ ئۇلارغا ئوخشاش دېدىم ، بىلمەيمەن . " دەيدۇ . ئۇلار : " بىز سېنىڭ مۇشۇنداق دەيدىغىنىڭنى بىلەتتۇق ." دەيدۇ . ئاندىن زېمىنغا : " ئۇنى سىق !" دېيىلىدۇ –دە ئۇ سىقىلىپ قوۋۇرغىلىرى بىر–بىرىگە كىرىشىپ كېتىدۇ . ھەممە ئۇ تاكى ئاللاھ ئۇنى ئورنىدىن قوپۇرغىچە ئازاپلىنىۋېرىدۇ . [تىرمىزىي نەقىل قىلغان ، 1071 . ھەممە ئەبۇ ئەيسا : بۇ غەرىيب ، ياخشى ھەدىيس ، دېگەن . ھەممە سەھىيھ جامئىيدا ياخشى دەپ تورگە ئايرىلغان ، 724 .]

7–، 8– ھارۇت ۋە مارۇت :

ئاللاھ دەيدۇ : بابىلدىكى ئىككى پەرىشتە ھارۇت ۋە مارۇتقا چۈشۈرۈلگەن نەرسە

[بەقەرە (ئىنەك) : 102]

ۋە باشقىلار ، پەرۋەردىگارىڭنىڭ قوشۇنىنى پەقەت ئۇ ئۆزى بىلىدۇ . بۇ پەقەت ئىنسانلار ئۈچۈن ۋەز_نەسىھەتتۇر .

ئۇلارنىڭ كۈچ_قۇۋۋىتى

پەرىشتىلەر ئاللاھ تەرىپىدىن بېرىلگەن زور كۈچ_قۇۋۋەتلەرگە ئىگە . ئۇلاردىن :

ئۇلارنىڭ ھەر خىل ئۆزگىرەلىشى :

ئاللاھ پەرىشتىلەرگە ئۆز قىياپىتىدىن باشقا قىياپەتلەرگە ئۆزگىرەلىش ئىقتىدارىنى بەرگەن بولۇپ ، ئاللاھ جەبرائىلنى ئىنسان قىياپىتىدە مەريەمنىڭ قېشىغا ئەۋەتكەن . ئۇ مۇنداق دەيدۇ : ئۇنىڭغا بىز روھىمىزنى(جەبرائىلنى) ئەۋەتتۇق . ئۇ مەريەمگە بىجىرىم ئادەم قىياپىتىدە كۆرۈندى . [مەريەم : 17]

ۋە پەرىشتىلەر ئىبراھىمنىڭ قېشىغا ئادەم قىياپىتىدە كەلگەن ، ھەمدە ئۇلار ئۆزلىرىنىڭ پەرىشتە ئىكەنلىكىنى بىلدۈرمىگۈچە ئۇلارنى تونۇمىغان . ۋە شۇنىڭدەك ، پەرىشتىلەر لۇتنىڭ قېشىغا چىرايلىق يىگىتلەرنىڭ قىياپىتىدە كەلگەن . جەبرائىل پەيغەمبەرنىڭ (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) قېشىغا بىر نەچچە قىياپەتتە كەلگەن بولۇپ بەزىدە كىلشكەن ساھابە دىھيە كەلبىينىڭ قىياپىتىدە كەلسە ، بەزىدە كۆچمەن ئەرەپ قىياپىتىدە كەلگەن . ھەمدە ساھابىلەر ئۇنىڭ ئىنسان قىياپىتىنى كۆرگەن . ئىككى سەھىيە تە كەلدىكى ، ئۆمەر بىن خەتتاب مۇنداق دىگەن : " بىر كۈنى بىز پەيغەمبەرنىڭ(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) قېشىدا ئىدۇق ، ئالدىمىزدا بىر ئاپئاق كىيىملىك ، قاپقارا چاچلىق بىر ئادەم پەيدا بولدى . ئۇنىڭدا ھىچبىر سەپەرنىڭ ئالامىتى يوق ئىدى ھەمدە ئۇنى ھىچكىم تونۇمايتتى . ئۇ كىلىپ پەيغەمبەرنىڭ ئالدىدا ئولتۇردى . ئىككى تىزىنى ئۇنىڭ ئىككى تىزىغا چاپلىدى ، ئىككى قولىنى ئۇنىڭ ئىككى يوتىسىغا قويدى . ھەمدە ئۇ : " ئى مۇھەممەد ، ماڭا ئىسلام توغرىسىدا سۆزلەپ بەرگىن . . . ... " دىدى . " [مۇسلىم نەقىل قىلغان ، 8]

ۋە باشقا نۇرغۇنلىغان ھەدىسلەر پەرىشتىلەرنىڭ ئىنسان قىياپىتىگە كىرەلەيدىغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ . مەسىلەن ، يۈز ئادەم قاتىلى ھەدىسىگە ئوخشاش ، ئۇنىڭدا : ئۇلارغا پەرىشتە ئىنسان قىياپىتىدە كەلدى . دەپ بار . ۋە قارىغۇ ، تاز ۋە بەرەس ھەدىسى .

ئۇلارنىڭ سۈرئىتى :

بىۈگۈنكى كۈندە ئىنسانلارغا مەلۇم بولغان ئەڭ تىز سۈرئەت بولسا نۇرنىڭ سۈرئىتى . پەرىشتىلەرنىڭ سۈرئىتى بۇ سۈرئەتتىن كۆپ ئۈستۈن تۇرىدۇ . سۇئال سورىغۇچى پەيغەمبەردىن سۇئال سوراشنى ئاخىرلاشتۇرماي تۇرۇپلا ، جەبرائىل ئاللاھتىن جاۋابىنى ئەكىلىپ بولاتتى .

ئۇلارنىڭ ۋەزىپىلىرى :

پەرىشتىلەرنىڭ ئىچىدە ئاللاھتىن ئۇنىڭ ئەلچىلىرىگە ۋەھيي يەتكۈزۈشكە مەسئۇللىرى بار . ۋە ئۇ بولسا ئىشەنچىلىك روھ جەبرائىل (ئۇنىڭغا ئامانلىق بولسۇن) . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : كىمكى جەبرائىلغا دۈشمەنلىك قىلسا ، چۈنكى ئۇ قەلبىڭگە ئۇنى(ۋەھيىنى) ئىلىپ چۈشتى . [بەقەرە(ئىنەك) : 97]

ئىشەنچىلىك روھ سىنىڭ ئاگاھلاندۇرغۇچىلاردىن بولۇشۇڭ ئۈچۈن قەلبىڭگە ئۇنى چۈشۈردى . [شۇئەرا(شائىرلار) : 193-

[194

ئۇلاردىن يامغۇرغا ۋە ئۇنى ئاللاھ خالىغان تەرەپكە باشلاشقا مەسئۇللىرى بار . ۋە ئۇ بولسا مىكائىل (ئۇنىڭغا ئامانلىق بولسۇن) دۇر . ئۇنىڭ ياردەمچىلىرى بولۇپ ئاللاھنىڭ بۇيرۇقى بىلەن ئۇ ئۇلارغا نىمە دىسە شۇنى قىلىدۇ . شاماللارنى ۋە بۇلۇتلارنى ئاللاھنىڭ خالىغىنىدەك باشقۇرىدۇ .

ئۇلاردىن سۇر(كاناي) چېلىشقا مەسئۇللىرى بار ، قىيامەت قايىم بولغاندا ئۇنى ئىسرافىل چالىدۇ .

ئۇلاردىن جانلارنى ئېلىشقا مەسئۇللىرى بار . ۋە ئۇ بولسا ئۆلۈم پەرىشتىسى ۋە ئۇنىڭ ياردەمچىلىرى . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : ئېيتقىنكى ، جېنىڭلارنى سىلەرگە مەسئۇل قىلىنغان ئۆلۈم پەرىشتىسى ئالىدۇ . ئاندىن پەرۋەردىگارىڭلارنىڭ دەرگاھىغا قايتۇرۇلىسىلەر . [سەجدە : 11] سەھىيە ھەدىيستە ئۇنىڭ ئىسمىنىڭ ئەزرائىل ئىكەنلىكى ئىسپاتلانمىغان .

ئۇلاردىن بەندىنى ھايات داۋامىدا ئۆيىدە ، سەپەردە ، ئۇخلىغاندا ۋە ئويغاق ھالەتتە ۋە ھەممە ھالەتلىرىدە قوغداشقا مەسئۇللىرى بار . ئۇلار بولسا ئاللاھ ئۇلار ھەققىدە ئېيتقان نۆۋەتچى پەرىشتىلەر : « سعلةرنعث ظعحعثلاردعن يوشذرذن سأز قعلغان،ظاشكارا سأز قعلغان،كئحعسع يوشذرذنغان،كىندىزع ظاشكارا يىرضةنلةرنعث هةممعسع(الله ظعحىن ظئيتقاندا) ظوخشاشتذر(يةنع الله هةممعنع بعلعص تذرعدذ)10. هةربعر ظادةمنعث ظالدع ـ كةينعدة الله نعث ظةمرع بويعحة ظذنع قوغدايدعغان نأۋةتحع صةرعشتعلةر بار.هةر قانداق بعر قةؤم ظأزعنعث ظةهؤالعنع ظأزضةرتمعضعحة(يةنع الله نعث بةرضةن نئمةتلعرعضة تذزكورلذق قعلعص ضذناهلارغا حأمعضعحة)الله ظذلارنعث ظةهؤالعنع ظأزضةرتمةيدذ(يةنع الله ظذلارغا بةرضةن نئمةت،خاتعرجةملعك ۋة ظعززةت ـ هرمةتنع ظئلعص تاشلعمايدذ)،الله بعرةر قةؤمنع هالاك قعلماقحع(ياكع ظازابلعماقحع)بولسا،ظذنعثغا قارشع تذرغعلع بولمايدذ،ظذلارغا ظازابنع دةصظع قعلعدعغان الله دعن باشقا ظعضعمذ بولمايدذ . » [رەئىد : 10–11]

ئۇلاردىن بەندىلەرنىڭ ياخشى ياكى ناچار ئىش ـ ئەمەللىرىنى خاتىرلەشكە مەسئۇللىرى بار بولۇپ ، ئۇلار ھۆرمەتلىك پۈتۈكچىلەردۇر . ئۇلار مۇنۇ ئايەتلەردە كۆرسىتىلگەن : ئۇ سىلەرگە ساقلىغۇچىلارنى (قىلغان ـ ئەتكەننى خاتىرلىگۈچىلەرنى) ئەۋەتىدۇ . [ئەنئام (چاھارپايلار) : 61] ظذلار ضذمان قعلامدذكع، بعز ظذلارنعث سعرلعرعنع ۋة صعحعرلاشقانلعقلعرعنع ظاثلعمايمعز، هةرضعز ظذنداق ظةمةس (ظذنع ظاثلاص تذرعمعز)، بعزنعث ظةلحعلعرعمعز (يةنع صةرعشتعلعرعمعز) ظذلارنعث ظالدعدا (ظذلارنعث ظةمةللعرعنع) يئزعص تذرعدذ .

[زۇخرۇف(ئالتۇن بىزەكلەر): 80]

ظعنساننعث ظوث تةرعصعدة ۋة سول تةرعصعدة ظولتذرذص خاتعرعلةيدعغان ظعككع صةرعشتة بار، (ظعنساننعث سأز ـ هةرعكعتع خاتعرعلعنعؤاتقان) ۋاقعتتا، ظذ قانداق بعر سأزنع قعلمعسذن، ظذنعث ظالدعدا هامان صةرعشتة هازعر بولذص، كأزعتعص تذرعدذ .

[قاف : 17–18]

ھالبۇكى ، سىلەرنىڭ ئۈستۈڭلەردە كۆزەتكۈچى پەرىشتىلەر بار . ئۇلار ھۆرمەتلىك پۈتۈكچىلەردۇر ، [ئىنفىتار (يېرىلىش) :

11–10]

ئۇلاردىن قەبرىدىكى كىشىلەرنى سىناشقا مەسئۇللىرى بار . ئۇلار بولسا مۇنكەر ۋە نەكىر . ئەبۇ ھۇرەيرىدىن نەقىل قىلىنىدىكى ، پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : مىيىت دەپنە قىلىنغاندا ياكى سىلەرنىڭ بىرىڭلار دەپنە قىلىنغاندا ، ئۇنىڭ قېشىغا كۆك_قارا ئىككى پەرىشتە كىلىدۇ . ئۇلارنىڭ بىرى مۇنكەر ، يەنە بىرى نەكىر دىيىلىدۇ . ئۇلار ئۇنىڭدىن : " سەن بۇ كىشى ھەققىدە نىمە دەيتتىڭ ؟ " دەيدۇ . (بۇ ھەدىيس بايام تولۇق بايان قىلىندى .)

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى جەننەت قاراۋۇللىرى . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : « صەرۆەردعضارعغا تەقۋادارلعق قعلغانلار جەننەتكە توص_ توص بولغان ھالدا ماثدزرزلعدز، ھالبزكع، ظذلار جەننەتكە يئتعص كەلضەن حاغدا ظذنعث دەرۋازعلعرع ظئحعلعص بولغان بولعدز، جەننەت قاراۋۇللىرى ظذلارغا: سعلەرضة ظامانلعق بولسذن، سعلەر (ضذناھلارنعث كعرلعرعدعن) صاك بولدذثلار، جەننەتكە كعرعثلار، (ظذنعثدا) مەثضى قئلعثلار دەيدز . »

[زۇمەر(ئادەم توپى): 73]

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى دوزاخ قاراۋۇللىرى. ۋە ئۇلار بولسا زەبانىيەلەر ھەمدە ئۇلارنىڭ كاتتىلىرى 19 بولۇپ ئۇلارنىڭ باشلىقى مالىك (ئۇنىڭغا ئامانلىق بولسۇن) . ئاللاھ مۇنداق دىگەن : « كاصعرلار جەھەننەمضة توص_ توص بولذص ھەيدعلعدز، ظذلار جەھەننەمضة يئتعص كەلضەندە، جەھەننەمنعث دەرۋازعلعرع ظئحعلعدز، جەھەننەم قاراۋۇللىرى ظذلارغا: ظاراثلاردعن سعلەرضة صەرۆەردعضارعثلارنعث ظايەتلعرعنع سعلەرضة ظوقذص بئرعدعغان، بىضىنكع ظذحرعشعشنعث بارلعقعدعن ظاضاھلاندذرعدعغان صەيغەمبەرلەر كەلمعضەنمذ؟ دەيدذ. ظذلار: شذنداق (صەيغەمبەرلەر كەلضەن، بعزنع ظاضاھلاندذرغان)، لئكعن ظازابقا دذحار بولذش ھأكمع (كذفرع ۋە قعلمعشلعرع تىصەيلعدعن) كاصعرلارغا تئضعشلعك بولدع دەيدذ . » [زۇمەر(ئادەم توپى) : 71]

ئۇ ئۆزىنىڭ سورۇنداشلىرىنى چاقىرسۇن . بىز زەبانىيەلەرنى(ئازاپ پەرىشتىلىرىنى) چاقىرىمىز . [ئەلەق (لەختە قان) : 17–18]

. سەقەرنعث نئمعلعكعنع قانداق بعلەلەيسەن؟[27] ظذ ھئح نەرسعنع قالدذرمايدذ، قويمايدذ (بەلكع كأيدىرىص تاشلايدذ)[28] . ظذ (حوثلذقعدعن) ظعنسانلارنعث (كأزلعرعضة يعراق مذساصعلەردعن) كأرىنىص تذرعدذ[29] . ظذنعثغا 19 صەرعشتە مذظەككەلدذر[30] . بعز دوزاخ مذظەككەللعرعنع صەقەت صەرعشتعلەردعن قعلدذق، بعز ظذلارنعث سانع بعلەن صەقەت كاصعرلارنع سعنعدذق، تاكع ظەھلع كعتاب (ظأزلعرعنعث ساماۋع كعتابلعرعدعكع بذ سانىنع كأرىص قذرظاننعث ھەق ظعكەنلعكعضة) ظعمان ظئيتقاي، مأمعنلەرنعث (صەيغەمبەر ظەلەيھعسسالامنعث بەرضەن خەۋعرعضة ظعشەنضەنلعكلعرعدعن ۋە ظەھلع كعتابنعث قذرظان خەۋەرلعرعنعث تەۋرات، ظعنجعلدعكع خەۋەرلەرضة ظذيغذن ظعكەنلعكعنع ظئتعراص قعلغانلعقعدعن) ظعمانع كىحەيضەي. . . ..

[مۇددەسسىر(كىيىمگە چۆمكىلىۋالغۇچى): 27–30]

« ظذلار (يەنع كذففارلار): ظع مالعك! صەرۆەردعضارعث بعزضة ظألىم ھأكىم قعلسذن دەص تۇۋلايدذ. مالعك: سعلەر ظازابتا حوقذم قالعسعلەر دەيدذ . »

[زۇخرۇف(ئالتۇن بىزەكلەر) : 77]

ۋە ئۇلارنىڭ بەزىلىرى بالاياتقۇدىكى مەنىگە مەسئۇل . ئىبنۇ مەسئۇدنىڭ ھەدىيسىدە كەلگەندەك ، ئۇ مۇنداق دىگەن : " راستمەنلىكى ئىسپاتلانغان ئاللاھ ئەلچىسى (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) بىزگە مۇنداق سۆزلەپ بەردى : سىلەرنىڭ ھەربىرىڭلارنىڭ يارىتىلىش يولى – ئۇ مەنى سۇيۇقلىقى ھالەتتە ئانىسىنىڭ بالاياتقۇسىدا 40كۈن يىغىلىپ تۇرىدۇ . ئاندىن يەنە ئوخشاش مۇددەتتە ئۇيۇل قان ھالەتتە تۇرىدۇ . ئاندىن يەنە ئوخشاش مۇددەتتە بىر پارچە گۆش ھالەتتە تۇرىدۇ . ئاندىن بىر پەرىشتە ئەۋەتىلىدۇ . ئۇ (ھامىلىگە) روھنى پۈۋلەيدۇ ۋە تۆت بۇيرۇققا مەسئۇل بولىدۇ : ئۇنىڭ رىزقىنى ، ئۆمرىنى ، ئىش-ئەمىلىنى ۋە ئۇنىڭ بەختلىك ياكى بەختسىز بولىدىغانلىقىنى پۈتۈش . ئۇنىڭدىن بۆلەك ئىلاھ يوق ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، سىلەرنىڭ بىرىڭلار جەننەت ئەھلىنىڭ ئىش-ئەمىلىنى قىلىدۇ . تاكى ئۇنىڭغا كىرىشكە بىر گەز قالغاندا ، ئۇنىڭغا پۈتۈلگەن نەرسە غالىپ كىلىپ ، دوزاخ ئەھلىنىڭ ئىش-ئەمىلىنى قىلىدۇ-دە ، ئۇ دوزاخقا كىرىدۇ . ھەمدە سىلەرنىڭ بىرىڭلار دوزاخ ئەھلىنىڭ ئىش-ئەمىلىنى قىلىدۇ . تاكى ئۇنىڭغا كىرىشكە بىر گەز قالغاندا ، ئۇنىڭغا پۈتۈلگەن نەرسە غالىپ كىلىپ ، جەننەت ئەھلىنىڭ ئىش-ئەمىلىنى قىلىدۇ-دە ،ئۇ جەننەتكە كىرىدۇ . [بۇخارىي (3208)، مۇسلىم(2643) نەقىل قىلغان]

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى ئەرشنى كۆتۈرگۈچىلەر . ئاللاھ ئۇلار ھەققىدە مۇنداق دىگەن : « ظةرشنع كأتىرىص تذرغان ۋة ظةرشنعث حأرعسعدعكع صةرعشتعلةر صةرۋةردعضارعغا تةسبعه ظئيتعدذ، هةمدع ظئيتعدذ، ظذنعثغا ظعمان ظئيتعدذ، مأمعنلةرضة مةغصعرةت تعلةيدذ. (ظذلار ظئيتعدذ) صةرۋةردعضارعمعز! سئنعث رةهمعتعث ۋة ظعلمعث هةممة نةرسعنع ظأز ظعححعضة ظالعدذ، تةۋبة قعلغانلارغا ۋة سئنعث يولذثغا ظةضةشكةنلةرضة مةغصعرةت قعلغعن، ظذلارنع دوزاخ ظازابعدعن ساقلعغعن .

[غافىر(كەچۈرگۈچى) : 7]

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى زىكرى(ئاللاھنى ئەسلەش) سورۇنلىرىنى ئىزدەپ ، زىمىندا ساياھەت قىلغۇچىلار . ئەبۇ ھۇرەيرىدىن نەقىل قىلىندىكى ، ئاللاھ ئەلچىسى (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن :« ئاللاھنىڭ پەرىشتىلىرى بار . ئۇلار زىكرى ئەھلىنى ئىزدەپ ، يوللارنى ئايلىنىپ يۈرىدۇ . ئۇلار ئاللاھنى تىلغا ئىلىۋاتقان كىشىلەرنى تاپقاندا ، ئۇلار باشقىلىرىنى چاقىرىپ : " سىلەر ئىچىرقاپ كەتكەن نەرسەڭلەرگە كىلىڭلار ! " دەيدۇ . ھەمدە ئۇلار قاناتلىرىنى دۇنيا ئاسمىنىغا كەرگەن ھالدا ئۇلارنى ئورىۋالىدۇ . پەرۋەردىگارى ئۇلاردىن ياخشىراق بىلىدىغان تۇرۇپ ، ئۇلاردىن سورايدۇ : بەندىلىرىم نىمە دەۋاتىدۇ ؟ ئۇلار : " ئۇلار سىنى (شىرىك، ئەيىپتىن) پاك دەۋاتىدۇ ، سىنى ئۇلۇغلاۋاتىدۇ ، سىنى مەدھىيلەۋاتىدۇ ھەمدە سىنى مۇقەددەس دەۋاتىدۇ . ئۇ : ئۇلار مىنى كۆرۈپ باققانمۇ ؟ دەپ سورايدۇ . ئۇلار : " ياق ! ، ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، ئۇلار سىنى كۆرۈپ باقمىغان . " دەيدۇ . ئۇ : ئەگەر ئۇلار مىنى كۆرگەن بولسا قانداق بولاتتى ؟ دەپ سورايدۇ . ئۇلار : " ئۇلار سىنى كۆرگەن بولسا ، ئىبادەت قىلىشتا ، ۋە سىنى مەدھىيلەشتە تىخمۇ قىزغىن ۋە قاتتىق بولغان بولاتتى ." دەيدۇ . ئۇ : ئۇلار مىنىڭدىن نىمىنى سوراۋاتىدۇ ؟ دەيدۇ . ئۇلار : " ئۇلار سىنىڭدىن جەننەتنى سوراۋاتىدۇ ." دەيدۇ . ئۇ : ئۇلار ئۇنى كۆرگەنمۇ ؟ دەيدۇ . ئۇلار : " ياق! ،ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، ئى پەرۋەردىگار ، ئۇلار ئۇنى كۆرمىگەن . " دەيدۇ . ئۇ : ئەگەر ئۇلار ئۇنى كۆرگەن بولسا قانداق بولاتتى . دەيدۇ . ئۇلار : " ئەگەر ئۇلار ئۇنى كۆرگەن بولسا ، ئۇنىڭغا تىخمۇ ھېرىسمەن بولاتتى ، ئۇنى تىخمۇ قاتتىق تەلەپ

قىلاتتى ۋە ئۇنىڭغا تولىمۇ قىزىققان بولاتتى . " دەيدۇ . ئۇ : ئۇلار نىمىدىن پاناھلىق تىلەۋاتىدۇ ؟ دەيدۇ . ئۇلار : " دوزاختىن ." دەيدۇ . ئۇ : ئۇلار ئۇنى كۆرگەنمۇ ؟ دەيدۇ . ئۇلار : " ياق! ،ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، ئى پەرۋەردىگار ، ئۇلار ئۇنى كۆرمىگەن . " دەيدۇ . ئۇ : ئەگەر ئۇلار ئۇنى كۆرگەن بولسا قانداق بولاتتى . دەيدۇ . ئۇلار : " ئەگەر ئۇلار ئۇنى كۆرگەن بولسا ، ئۇنىڭدىن قاتتىق قاچقان ، ۋە ئۇنىڭدىن قاتتىق قورىققان بولاتتى . " دەيدۇ . ئۇ : مىنىڭ گۇۋاھچىلىرىم بولۇڭلاركى ، مەن ئۇلارنى كەچۈرۈۋەتتىم . پەرىشتىلەرنىڭ بىرى :" پالانى كىشى ئەمەلىيەتتە ئۇلارنىڭ ئارىسىدا ئەمەس ئىدى . ئۇ بۇ سورۇنغا باشقا سەۋەپلەر بىلەن كىلىپ قالغان . " دەيدۇ . ئۇ : ئۇلار بولسا سورۇنداش . ئۇلارنىڭ ھىچقايسىسى چىقىرۋىتىلمەيدۇ . دەيدۇ . » [بۇخاري نەقىل قىلغان ، 6408]

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى تاغلارغا مەسئۇل . ئائىشەدىن نەقىل قىلىنىدىكى ، ئۇ پەيغەمبەرگە(ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) : " سىزنىڭ بىشىڭىزغا ئۇھۇد كۈنىدىنمۇ ئىغىرراق بىر كۈن كەلگەنمۇ ؟ "دىدى . ئۇ : « مەن خەلقىڭنىڭ قولىدا ئازاپ تارتتىم . مەن تارتقان ئەڭ ئىغىر ئازاپ بولسا ئەقەبە كۈنىدىكى ئۇچرىغان ئازاپ . ئۇ چاغدا مەن ئىبنۇ ئابدۇ يالەيل بىن ئابدۇ كۇلالنى ئىسلامغا دەۋەت قىلىشقا باردىم . ئۇ مەن كۈتكەن نەرسىگە ئاۋاز قوشمىدى . شۇنىڭ بىلەن مەن قايغۇرغان ، ۋە ئۆزۈمنىڭ قەيەرگە كىتىۋاتقانلىقىمنى بىلمىگەن ھالدا ئايرىلدىم . مەن تاكى قەرنىس سەئالىبتا ئىكەنلىكىمنى بىلگۈچە ئەسلىگە كىلەلمىدىم . مەن بىشىمنى كۆتۈرسەم ، بىر بۇلۇت ماڭا سايە تاشلاپ تۇرۇپتۇ —دە قارىسام ، ئۇنىڭدا جەبرائىل تۇرۇپتۇ . شۇنىڭ بىلەن ئۇ مىنى چاقىردى ۋە : " ئاللاھ خەلقىڭنىڭ نىمە دىگەنلىكىنى ، ۋە ئۇلارنىڭ ساڭا قانداق جاۋاپ بەرگەنلىكىنى ئاڭلىدى .ھەمدە ئۇ تاغلار پەرىشتىسىنى ئەۋەتتى. شۇڭا سەن ئۇلارغا قارىتا نىمە قىلىشنى خالىساڭ ، ئۇنىڭغا دىسەڭ بولىدۇ . " دىدى . تاغلار پەرىشتىسى مىنى چاقىردى ۋە سالام قىلدى . ئاندىن : " ئى مۇھەممەد ، مىنى نىمە قىلدۇرۇشنى خالىساڭ ، ماڭا دىگىن . ئەگەر سەن خالىساڭ ، ئۇلارنى ئىككى تاغ ئارىسىغا ئىلىپ مىجىۋىتىمەن . " دىدى . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىدى: مىنىڭ ئارزۇيۇم شۇكى ، ئاللاھ ئۇلارنىڭ پۇشتىدىن ئاللاھقىلا ئىبادەت قىلىدىغان ، ئۇنىڭغا ھىچنىمىنى شىرىك قىلمايدىغان كىشىلەرنى چىقارغاي . [بۇخاري نەقىل قىلغان ، 3231]

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى دائىملىق زىيارەت قىلىنىدىغان ئۆي بەيتۇل مەئمۇرنىڭ زىيارەتچىلىرى . پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) ئۇزۇن ئىسراۋە مىئىراج ھەدىيسىدە دىگەندەك : شۇنىڭ بىلەن بەيتۇل مەئمۇرغا ئىلىپ چىقىلدىم—دە ، جەبرائىلدىن سورۇدۇم ، ئۇ : " بۇ بەيتۇل مەئمۇر بولۇپ ، ئۇنىڭغا ھەر كۈنى 70 مىڭ پەرىشتە زىيارەت قىلىپ قايتىدۇ . ئۇلار بىر چىقسا ، قايتا كىرمەيدۇ . ئاندىن يەنە باشقا بىر گۇرۇپپا پەرىشتە كىلىدۇ .

ئۇلارنىڭ بەزىلىرى سەپ بولۇپ تۇرىدىغان پەرىشتىلەر بولۇپ ، ئۇلار ھەرگىز چارچاپ قالمايدۇ ، ئۆرە تۇرغانلىرى ئولتۇرمايدۇ ، تازىم ۋە سەجدە قىلىپ تۇرغانلار بىشىنى كۆتۈرمەيدۇ . ئەبۇ زەردىن نەقىل قىلىنىدىكى ، پەيغەمبەر (ئاللاھنىڭ تەرىپلىشى ۋە ئامانلىق ئۇنىڭغا بولسۇن) مۇنداق دىگەن : مەن سىلەر كۆرمەيدىغان نەرسىنى كۆرىمەن ، سىلەر ئاڭلىمايدىغان نەرسىنى ئاڭلايمەن . ئاسمان ئاھ ئۇرغاندەك ئاۋاز چىقىرىدۇ . ئۇنىڭ شۇنداق ھەققى بار (ياكى ھەيران قالارلىق ئەمەس) . چۈنكى ، ئۇنىڭدا ھەر تۆت بارماق ئارلىقتا بىر پەرىشتە بار بولۇپ ، ئۇلار ئۇلار پىشانىسىنى قويۇپ سەجدە قىلغان ھالەتتە تۇرىدۇ . ئاللاھ بىلەن قەسەمكى ، ئەگەر سىلەر مەن بىلگەننى بىلگەن بولساڭلار ، ئەلۋەتتە ئاز كۈلەتتىڭلار ، كۆپ يىغلايتتىڭلار . ھەمدە

ئاياللىرىڭلار بىلەن كۆرپىلەردە ئاز ھوزۇرلىناتتىڭلار ۋە ئاللاھقا يىلىنغان ھالدا كوچىغا چىقاتتىڭلار . [سۈنەن تىرمىزىي ، 2312

[

بۇ ، ئاللاھنىڭ ئىسىل پەرىشتىلىرى ھەققىدىكى ئىسلام تەلىماتىنىڭ خۇلاسىسى .

ئاللاھتىن بىزنى ئۇلار ھەققىدە ئىشىنىدىغان ، ئۇلارنى سۆيىدىغانلاردىن قىلىشىنى سورايمىز . ھەمدە ئاللاھ پەيغەمبىرىمىز

مۇھەممەدنى تەرىپلىسۇن .